

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani din 16 aprilie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2015, declarat de inculpatul

***Jumiga Oleg Ivan**, născut la 16 octombrie 1974 în or. Kozelisk, reg. Kaluga, Federația Rusă, locuitor al or. Rîșcani, str. Independenței 25, ap.1, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat:*

1) prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 februarie 2009, în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 10.07.2014 – 16.04.2015,
instanța de apel: 23.10.2015 – 16.12.2015,
instanța de recurs: 02.03.2016 – 27.04.2016.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 16 aprilie 2015, Jumiga Oleg a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 ani și 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 16 aprilie 2015.

2. Instanța de fond a constatat că la 22.08.2013, aproximativ ora 15:00, inculpatul Jumiga Oleg, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la terasa barului „Laguna” din or. Rîșcani, care este un loc public, intenționat, din motive josnice, încălcând grosolan ordinea publică, ce înseamnă o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și integritatea patrimoniului, precum și activitatea normală a instituțiilor publice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, l-a acostat jignitor pe Danu A., care i-a făcut observație asupra faptului sustragerii unui telefon mobil. În continuare, dând dovadă de obrăznicie deosebită, profitând de faptul că Danu A. se afla cu spatele spre el, a scos din buzunar un cuțit, cu lama căruia i-a aplicat ultimului o lovitură în regiunea hemitoracelui.

Instanța a reținut că vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganism agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale și sănătății.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de caracterul și gravitatea infracțiunii comise, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, că el, fiind în stare de ebrietate, a comis o infracțiune gravă, în condițiile recidivii periculoase, că mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă nu poate fi mai mică de cel puțin 2/3 din mărimea celei mai aspre pedepse prevăzute de articolul infracțiunii incriminate, concluzionând că reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă doar prin izolare de societate.

3. La 12 octombrie 2015, inculpatul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a indicat că nu ține minte când a primit copia sentinței, iar avocatul nu a depus apel în termen din motiv de boală.

Prima instanță nu a ținut cont că el a recunoscut vina, iar partea vătămată nu are pretenții.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2015, apelul a fost respins ca depus peste termen.

Instanța a reținut că potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Potrivit materialelor cauzei penale, sentința a fost pronunțată la 16.04.2015, în prezența inculpatului, ultimului fiindu-i explicat modul și termenul de atac.

Inculpatul a primit copia sentinței contra semnătură pe o recipisă, conținutul căreia cuprinde mențiunea că sentința este cu drept de atac în termen de 15 zile, iar potrivit scrisorii din 22.04.2015 lui i-a fost expediată traducerea în limba rusă a sentinței.

Potrivit dispoziției de executare, sentința a devenit definitivă la 04.05.2015 și pe 09.06.2015 a fost expediată penitenciarului nr. 1 pentru executare.

Conform ștampilei de pe cererea de apel, acesta a parvenit și a fost înregistrat la Curtea de Apel Bălți cu nr. 14698 la 13.10.2015, iar conform plicului anexat la

materialele cauzei, respectivul apel a fost expediat de către inculpat prin intermediul poștei pe 12.10.2015.

Astfel, cererea de apel a fost depusă contrar prevederilor art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, adică peste termen.

În cadrul ședinței de judecată inculpatul a explicat că apelul urma să fie declarat de către apărătorul său, însă peste 6 luni a aflat că sentința nu a fost contestată, din care motive a înaintat apel solicitând repunerea acestuia în termen.

Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei, pe când pedeapsa aplicată inculpatului se execută deja peste 6 luni.

Sunt neîntemeiate argumentele inculpatului privind repunerea în termen a apelului, or, nefiind de acord cu sentința instanței de fond, acesta a fost în drept de a o contesta, folosind în acest sens calea ordinară de atac.

Totodată, avocatul V. Dolghi, exercitând în instanța de fond apărarea inculpatului, nu și-a exercitat dreptul de atac asupra sentinței, însă acest fapt nu l-a privat pe inculpat de dreptul contestării sentinței cu apel.

5. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

Recurentul a invocat că instanțele de judecată nu au ținut cont că el a recunoscut pe deplin vina.

Avocatul V. Dolghi nu și-a îndeplinit obligațiile sale, astfel că nu a depus apel asupra sentinței.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 452, 453 alin. (1), 454, 455, 456, 457 Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar declarat, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se reține că potrivit circumstanțelor reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind tardivitatea apelului declarat de inculpat, în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Astfel, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. În corespundere cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În conformitate cu art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală a calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

Din materialele cauzei rezultă că sentința integrală a fost pronunțată la 16 aprilie 2015 și inculpatul a primit copia de pe sentința motivată la aceeași dată, contrasemnând și o recipisă în acest sens (*v. 1, f.d. 198*).

Astfel, termenul de declarare a apelului urma să expire la sfârșitul zilei de 04 mai 2015.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, apelul inculpatului a fost depus la oficiul poștal pe 12 octombrie 2015 și înregistrat la Curtea de Apel Bălți la 13 octombrie 2015, adică peste termenul prevăzut de lege și instanța de apel întemeiat l-a respins ca fiind declarat peste termen (*v. 1, f.d. 208, 209, pct. 3, 4 din decizie*).

Se observă că instanța de apel în mod argumentat și just a constatat că întârzierea menționată nu a fost determinată de motive întemeiate (*pct. 4. din decizie*).

Totodată, soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Este de menționat că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, termenul de apel este un termen legal și imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea acestui termen (*Hotărârea*

Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, pct. 6.).

Pe lângă aceasta, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu poate fi atacată cu recurs sentința în privința căreia inculpatul nu a folosit calea apelului.

Rezultă că recursul ordinar nu are niciun suport legal în aspectul vizat, deoarece apelul tardiv echivalează cu nefolosirea acestei căi de atac (*pct. 3. și 4. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol, în raport cu motivele invocate, este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Jumiga Oleg Ivan, împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani din 16 aprilie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2015, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 mai 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco